

**MADEN TETKİK VE ARAMA
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

**KAHRAMANMARAŞ İLİ
MADEN VE ENERJİ
KAYNAKLARI**

KAHRAMANMARAŞ İLİ MADEN ÖZETİ

Kahramanmaraş ili Akdeniz Bölgesinde önemli bir yöremizdir. İlin Yeryüzü şekilleri genellikle Güneydoğu Torosların uzantıları olan dağlarla bunlar arasında kalan çöküntü alanlarından oluşmaktadır. İl kapsamındaki dağlar Alp-Himalaya sistemi kıvrım dağlarıdır.

Genel Müdürlüğümüzün il ve yakın çevresinde yaptığı çalışmalar sonucunda endüstriyel hammadde ve metalik maden yatağı ve zuhurları ortaya çıkarılmıştır. Bunların en önemlileri tuğla-kiremit, kireçtaşı, barit, demir, krom ve manganez olarak sayılabilir.

Genel Müdürlüğümüzün endüstriyel hammaddelere yönelik yaptığı çalışmaları sonucunda Afşin ve Elbistan ilçelerinde % 98 CaCO₃, % 0.1 SiO₂ ve % 0.50 MgO içerikli kireçtaşı sahaları ortaya çıkarılmış olup, bunlardan, Elbistan Mırmırın Dere ve Tepekuzu sahalarının toplam görünür+muhtemel rezervi 10³ milyon tondur. Bu sahalardan elde edilen kireçtaşları termik santralde hammadde olarak kullanılmaktadır. Kahramanmaraş ili barit oluşumları bakımından da önemlidir. İl ve civarında irili ufaklı çok sayıda barit yatak ve zuhurları yer almaktadır. Bunlardan en önemlileri %97 BaSO₄ tenör ve 74.700 ton görünür+muhtemel rezervli Önsen-Bozağalık ile %98.55 BaSO₄ tenör ve 462.000 ton görünür+mümkün rezerve sahip Türkoğlu-Şekeroba barit yataklarıdır. İlde ayrıca tuğla-kiremit sanayi hammaddeleri de araştırılmış ve Türkoğlu-Kıllık ve Pazarcık sahalarında iyi kaliteli 59 milyon ton muhtemel rezerv belirlenmiştir.

İlde metalik madenler olarak demir, manganez ve krom yatak ve zuhurları bulunmaktadır. Elbistan, Ekinözü ve Göksun ilçelerinde demir oluşumlarına rastlanmaktadır ancak bunlar genellikle küçük boyutlu zuhurlardır. Bunlardan Elbistan ilçesindeki Ericcek-Çardak demir zuhurlarında % 45.63 Fe tenörlü 117.905 ton görünür+muhtemel, Ekinözü-Çakçak Dere zuhurunda ise % 40 Fe tenörlü 1.200.000 ton mümkün rezerv tespit edilmiştir. Ancak SiO₂ tenörünün yüksek olması nedeniyle ekonomik değildir. Pazarcık ilçesinde ofiyolitlere bağlı çok sayıda manganez zuhuru tespit edilmiş olmasına karşın ekonomik değerleri yoktur. Sadece Pazarcık-Zombo sahasındaki manganez zuhurunda % 38 Mn içerikli 2000 ton rezerv bulunmaktadır. Pazarcık ilçesinde ayrıca ofiyolitlerin peridotit türü kayaları içerisinde hemen hepsi küçük boyutlu krom zuhurlarının varlığı da belirlenmiş olup, en büyükleri birkaç bin tonla sınırlı potansiyele sahiptir. Krom zuhurlarının bir kısmı geçmiş yıllarda işletilmiştir. Bunların dışında Merkez, Göksun ve Afşin ilçelerinde de küçük boyutlu kurşun-çinko zuhurları yer almaktadır.

Kahramanmaraş ilinde MTA tarafından, MTA projesi ve ücretli iş olarak sondajların tamamı Süleymanlı Jeotermal Alanında gerçekleştirilmiş olup, 1985 yılında bu yana 6 adet sondaj çalışması yapılmıştır. Bu çalışmalarla toplam 2510 m derinliğe ulaşılmıştır. Bu sondajların sonuncusu 2007 yılında MTA Genel Müdürlüğü tarafından ücretli olarak açılmıştır. Bu sondaj çalışmaları ile ortalama 44°C de toplam 175 lt/sn jeotermal akışkan görünür hale getirilmiştir. Yapılan çalışmalarla ülke potansiyeline 8,61 MW termal güce sahip jeotermal enerji kazandırılmıştır. Bölgede sondajlar yapılmadan önce üç farklı sıcak su

kaynağı varken, yapılan sondajlardan sonra bu kaynaklardan ikisi kurumuş ve sadece dere içerisindeki kaplıcıyı besleyen dere kaynağı kalmıştır. Alanda yapılan jeolojik ve jeofizik etütler sonucu belirlenen lokasyonlarda sondajlı çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Genel M¼d¼rl¼ğ¼m¼z¼n b¼lgede geçmiş yıllarda k¼m¼r aramalarına y¼nelik çok sayıda çalışmaları olmuştur. 1995-1997 yıllarında Afşin-Elbistan'da EUAř'a ait ruhsat sahalarında rezerv geliştirme amaçlı çalışmalar y¼r¼ten Genel M¼d¼rl¼ğ¼m¼z, 2007 yılında da MTA adına ruhsatlı sahalarda ise k¼m¼r arama çalışmalarına başlamış olup, bu çalışmalar halen devam etmektedir. Afşin-Elbistan civarındaki zengin linyit potansiyeli, il sanayisinde ¼nemli rol oynayan Afşin-Elbistan Termik santralinin linyit ihtiyacını karşılamaktadır.

ASBEST (Asb)

Afşin-Malavız zuhuru

Tenör: % 1 asbest, lif uzunlukları 1-2 mm

Rezerv: Zuhur

BARİT (Ba)

K.Maraş ili ve civarında irili ufaklı birçok barit yatağı vardır. Bunlardan önemli olanları aşağıda verilmiştir:

Önsen- Bozağalık sahası

Tenör: % 97 BaSO₄

Rezerv: 41 344 ton görünür

Türkoğlu-Şekeroba sahası

Tenör: 98.55 % BaSO₄

Rezerv: 172 000 ton görünür, 290 000 ton mümkün rezerv.

DEMİR (Fe)

Ekinözü-Çakçak Dere Sahası

Tenör: % 40 Fe

Rezerv: 1 200 000 ton mümkün rezerv. Sahada üretim yoktur.

Elbistan-Ericek-Çardak zuhurları

Tenör: % 46.53 Fe

Rezerv: 117.905 ton görünür+muhtemel rezerv.

FOSFAT (P)

Pazarcık-Milyanlı zuhuru

Tenör: % 0.8-19 P₂O₅

Rezerv: -

KİREÇTAŞI (Kçt)

Elbistan (Mırmırın Dere) Sahası

Tenör: % 97-98 CaCO₃, % 0.1 SiO₂, % 0.50 MgO

Rezerv: 53 584 231 ton görünür+muhtemel rezerv. Yatak termik santralde hammadde olarak kullanılmaktadır.

Elbistan (Tepekuzu Sektörü)

Tenör: % 98 CaCO₃, % 0.10 SiO₂, % 0.50 MgO

Rezerv: 49 421 077 ton görünür+muhtemel rezerv.

KROM (Cr)**Pazarcık-Bolukçam Tepe Sahası**

Tenör: Masif, benekli

Rezerv: Geçmiş yıllarda 30 000 ton cevher üretilmiştir.

Pazarcık-Hacıbebekli Sahası

Tenör: Adese tekeline

Rezerv: Yatak geçmiş yıllarda itletilmiş olup halen 24 000 ton mümkün rezervi vardır.

Pazarcık-Battalgazi Sahaları

Tenör: % 38-50 Cr₂O₃

Rezerv: Geçmiş yıllarda 13 929 ton cevher üretilmiştir. Halen yataklarda toplam 57 920 ton mümkün rezerv vardır.

Pazarcık -Balıkan Sahası

Tenör: -

Rezerv: Geçmiş yıllarda 30 000 ton cevher üretilmiştir.

Pazarcık -Dağdelen Sahası

Tenör: % 46 Cr₂O₃

Rezerv: 2 500 ton mümkün rezerv.

KURŞUN-ÇİNKO (Pb-Zn)**Afşin-Tulavsun zuhuru**

Tenör: -

Rezerv: Zuhur

Merkez-Dadağlı zuhuru

Tenör: galen ve kalsit

Rezerv: Zuhur

Göksün-Saraycık zuhuru

Tenör: % 1-4 Cu, % 9 Pb

Rezerv: Zuhur

MANGANEZ (Mn)

Pazarcık-Zombo sahası**Tenör:** % 38.04 Mn**Rezerv:** 2000 ton toplam rezerv.**TUĞLA-KİREMİT (TğKi)****Türkoğlu-Pazarcık ve Kılılı Köyü Sahaları****Kalite:** İyi**Rezerv:** 59 000 000 ton muhtemel rezerv.

KAHRAMANMARAŞ Linyit

SAHA ADI	Rezerv (1000 ton)								Analiz Sonuçları				Eşdeğeri (1000 ton)		Kullanım Yeri	İşletme Şekli
	Görünür	Muhtemel	Mümkün	Toplam	Kaynak	Potansiyel	Genel Toplam	İşletilebilir	Su %	Kül %	S %	AID KCal/kg	Petrol	Taş Kömürü		
Elbistan	3 357 340	-	-	3 357 340	-	-	3 357 340	2 115 000	50.00	20.00	1.46	1050	352 521	503 601	Santral	Açık
TOPLAM	3 357 340	-	-	3 357 340	-	-	3 357 340	2 115 000					352 521	503 601		

JEOTERMAL ENERJİ İLİ:KAHRAMANMARAŞ

JEOTERMAL ALAN ADI	SICAKSU KAYNAK ADI	KAYNAK			SONDAJ			KULLANIM ALANI	KURULU TESİS	DEĞ. BEL.
		Sıcaklık (°C)	Debi (lt/sn.)	Potansiyel (MWt)	Sıcaklık (°C)	Debi (lt/sn.)	Potansiyel (MWt)			
SÜLEYMANLI	Süleymanlı	41	3,44	-	41-49	214	8.61	Kaplıcada, kaplıca tesisi ve konut ısıtılmasında	Kaplıca	*
HARTLAP (DÖNGELE) - YELDEĞİRMENİ	Döngele	32-37	44	0,37	-	-	-	Kaplıcada	Kaplıca	*
	Yeldeğirmeni	30-36	4	0,017	-	-	-	Kaplıcada	-	*

* Türkiye Jeotermal Kaynakları Envanteri - 2005

* Türkiye Jeotermal Envanteri-2001

** 7. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1995-1999) Madencilik Özel İhtisas Komisyonu
Enerji Hammaddeleri Alt Komisyonu Jeotermal Enerji Çalışma Grubu

Not: Sondajlardaki potansiyel değerleri, kuyuların ilk üretim debilerinin toplamına göre hesaplanmıştır.